

രാമചരിതം: അമ്പതാം പാലം

വ്യാഖ്യാ: ഡോ. ഗംഗാദേവി എം

രാമചരിതം: അമ്പതാം പാലം
വ്യാഖ്യാതാവ്: ഡോ. ഗംഗാദേവി എം
(മലയാളം: കവിത)

Editorial content © 2023, Dr. Gangadevi M

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of [River Valley Technologies](#).

The electronic versions were generated from sources marked up in [L^AT_EX](#) in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using [Xe_ΛTeX](#) from [T_EXLive](#) 2020 and the cloud framework, [Ithal \(ഇതൽ\)](#). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by [Rachana Institute of Typography](#). The font used for Latin script was [Linux Libertine](#) developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of [Creative Commons Attribution ShareAlike](#) license for free download and usage.

[Page from a Ramayana Series](#), a painting by Anonymous. The image is taken from [Wikimedia Commons](#) and is gratefully acknowledged.

[Sayahna Foundation](#)

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

രാമചരിതം:
അമ്പതാം പാലം

മൃതസഞ്ജീവനി തേടിയുള്ള യാത്ര

ഹനമാൻ മൃതസഞ്ജീവനി തേടി മലയിൽ എത്തുന്നു. ഉദ്ദേശിച്ചുവന്ന ഔഷധം എത്ര തിരഞ്ഞിട്ടും കണ്ടെത്താനാവുന്നില്ല. അവ മാഞ്ഞിരുന്നു മാത്രമിെയ ക്ഷുഭിതനാകുന്നു. ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ ആവശ്യത്തിനാണ് മൃതസഞ്ജീവനി തേടി താൻ വന്നതെന്നും കാട്ടിത്തന്നില്ലെങ്കിൽ ഈ പർവ്വതശിഖരത്തോടെ പിഴുതു കൊണ്ടു പോകുമെന്നും ഹനമാൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു. എന്നിട്ടും യഥാർത്ഥ ഔഷധം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ കഴിയാതെ വലഞ്ഞ ഹനമാൻ സമയം അതിക്രമിച്ചു പോകുന്നതിനാൽ ആ മലയുടെ ഭാഗം പിഴുതെടുത്ത് ഒരു കട പോലെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് രാമ സന്നിധിയിലേക്ക് യാത്രയായി. അവിടെയെത്തിയ ഹനമാൻ ജാംബവാന്റെ സഹായത്തോടെ ഔഷധം കണ്ടെത്തി രാമലക്ഷ്മണന്മാർക്കും മറ്റു മരണപ്പെട്ട വാനരന്മാർക്കും പ്രയോഗിക്കുന്നു. മരുന്നു ഫലിച്ചു ഇവർ നിദ്രയിൽ നിന്നെന്നോണം ഉണർന്നു വന്നു. ലക്ഷ്യം നിർവഹിച്ച ശേഷം ഹനമാൻ പർവതം യഥാസ്ഥാനത്തു കൊണ്ടുപോയി സ്ഥാപിച്ചു തിരികെ വന്നു. വാനരന്മാർ വീണ്ടും യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറായി. അങ്ങനെ അവർ തീക്കൊള്ളികളുമായിട്ടു ലങ്കയിൽ പ്രവേശിച്ചു. രാവണ രാജധാനിക്കു അവർ തീവച്ചു. രാക്ഷസികൾ ഇതു കണ്ട് അലറിവിളിച്ചു.

പാട്ട് 1

കണ്ടവനിരണ്ടും ചികരംകൾ
നടുവേ പോയ്
കാണ്ടു മരുതിനി വിരെ
നശകിലെൻറേ
കൊണ്ടനിനെവോട്ടുട
നടുത്തളവൊളിത്തേ
കൊണ്ടനയെല്ലാമിതിൻ
മുലമറിവോരാർ
കൊണ്ടലനിരയാണ്ടു
പലവൊത്തു പുനല്ലോരി
ക്കൊണ്ടലറ്റം വണ്ണമലറി
ക്കാട്ടുമെയുള്ളില്
ക്കാണ്ടരചന്മാരിടരൊ
ഴിത്തുകളെൻറുവനായ്
ക്കാണ്ടിവിടയാനരുതു
തേടി വത്തുതെൻറാൻ

ഹനമാൻ രണ്ടു പർവ്വതശിഖരങ്ങളുടെ നടുവിൽ നിന്നു വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന മരുനുകൾ കണ്ടെത്താനായി അടുത്തപ്പോൾ അവ മാഞ്ഞു കളഞ്ഞു. ഇതിന്റെ മൂലം അറിയുന്നവർ ആരാണ് എന്നോർത്ത് അതുകൂടെപ്പട്ടു. കാർമ്മേഘത്തിന്റെ ശക്തിയോടെ അലറിക്കൊണ്ട് ഹനമാൻ പറഞ്ഞു രാജാക്കന്മാരുടെ ആവശ്യത്തിനു വേണ്ടിയാണ്, അവരുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ്, ഞാനിവിടെ മരുന്നു തേടി വന്നതു്.

കുറിപ്പ്

കാണുതു് — കാണണം

പാട്ട് 2

തേടി വന്തെനക്കുമുൻ
വെളിപെട്ടകിലിപ്പോൾ
തേവർകൾ തമക്കും
മുനിവർക്കുമലകക്കും
കൂടൊരുപകാരമല്ലയാ
യ്ക്കില് മലൈയോടും
കൂടലർ കലാനതകന്മാ
ഴിതു ചിനമിടി-
കൂടയചലനനയിളക്കി
വടിവേലും
മാടണി കരംകൊട്ടു
പിടിത്തു കുടെ പോലെ
വായുതനയൻ വിയതി
പിന്നെയുമുർത്താൻ.

എനിക്കു മുൻപിൽ മൃതസഞ്ജീവനി മരുന്നു വെളിപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ അത് ദേവന്മാർക്കും മുനിമാർക്കും ലോകത്ത് എല്ലാവർക്കും ഉപകാരമായിരിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ ഈ മലതന്നെ അറുത്തെടുത്തു കൊണ്ടു പോകുമെന്നു ഹനമാൻ ദേഷ്യത്തോടെ കൂടി പറഞ്ഞു. തുടർന്നു ശക്തിയുള്ള കരം കൊണ്ടു പർവ്വതത്തെ ഇളക്കി ഒരു കട പോലെ പിടിച്ചു കൊണ്ടു ഹനമാൻ ആകാശത്തേക്ക് ഉയർന്നു.

കുറിപ്പ്

എൻറുമേടം — എന്ന സംഗതി
കൂടലർ കലാന്തകൻ — ശത്രുക്കലാന്തകൻ
മാടണി കരം — പർവ്വതം പോലെ ഭംഗിയുള്ള കൈ

പാട്ട് 3

ഉയർത്തവനോരായിരം
യോചനയിതിതേ-
യുളംകൊടണെയും വണ്ണ
മണൈന്തണൈന്ത നേര-
ത്തിയംകിന തളർച്ചികളെ
വാന്നൊടിയോളംപോ-
തിരിന്തിതുമില്ലേയിടയില്
നിൻറതുമില്ലേങ്കം.
മയംകിയങ്കടല്പുവിയില്
മന്നവരും വമ്പോർ
മലിന്ത കവി വിരതം
നിരന്തരു നിന്നെന്തേ
നയം കിളർത്ത മാരുതി
യിലംകനകർ പുക്കാൻ
നലം പൊലിയും വിചിക
ളെഴും പരവൈമിതെ.

ഹനമാൻ ഒരായിരം യോജന ഉയരത്തിൽ പറന്നു വേഗം തന്നെ രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ അടുത്തൊൻ ആഗ്രഹിച്ചു. തളർച്ച ഉണ്ടായിട്ടുപോലും ഒതൊടിനേരം ഇടയിൽ എങ്ങും ഇരിക്കുകയോ നിൽക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. യുദ്ധക്കളത്തിൽ മയങ്ങി വീണു കിടക്കുന്ന രാജാക്കന്മാരെയും വാനരവിരന്മാരെയും ഓർത്ത് ഹനമാൻ ഭംഗിയുള്ള തിരകൾ എഴുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ മീതെക്കൂടി ലങ്കാ നഗരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

കുറിപ്പ്

ഇയോചന — യോജന
നൊടിയോളം പോതു് — ഒതൊടിനേരം പോലും

പാട്ട് 4

എഴിൻറ തിരൈമാലകൾ
തിളെത്ത കടൽ മിതേ-
യിതന്തകം മരുതുകൾ
മിന്നും മലൈയുമേന്തി
പഴംകവിവരൻ ചൊല്
വഴിയേയവൻവരും മുൻ
പടർത്തടലില് വീഴ്നങ്ക
കിടന്നവർ കളല്ലു-
മെഴുന്തനരുണർത്തിട
രറക്കളെത്തതിൻകാ-
റ്റിയം കിനതു കൊണ്ടു മലൈ
യെത്തയരന്ത-
മ്പെഴിൻറ തനയന്ന തിരു
മുമ്പിലുടനേ വൈ-
ത്തിടം കിളർ കരംകൾ കൊട്ടു
ചേവടി പണിന്താൻ.

അലകടലിന്റെ മുകളിലേക്കുയർന്ന തിരമാലകൾക്കു മീതെ മരുന്നുകൾ മിന്നുന്ന മലയും ഏന്തി ജാംബവാന്റെ വാക്കുകൾ അനുസരിച്ച് ഹനമാൻ വരുന്നതിനു മുന്പുതന്നെ യുദ്ധത്തിൽ വീണു കിടന്നിരുന്നവരെല്ലാം മരുന്തിന്റെ ഗന്ധമുള്ള കാറ്റേറ്റുകൊണ്ട് ക്ഷീണംമാറി ഉണർന്നെഴുന്നേറ്റു. ദശരഥ രാജാവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട പുത്രനായ ശ്രീരാമന്റെ തിരുമുമ്പിൽ മല കൊണ്ടുവെച്ച് ഹനമാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചേവടി വണങ്ങി.

കുറിപ്പ്

എഴിൻറ — ഉയർന്ന
പഴംകവിവരൻ — ജാംബവാൻ
ചൊൽവഴിയേ — വാക്കനുസരിച്ച്

പാട്ട് 5

പണിന്തവൻ വിപീഴണ
രുടെ കരതലന്തൻ
പതംകിളർ കരംകൊട്ടു
പിടിത്തരികില് നിൻറാൻ
ഉണർത്തരചന്മാരു
മരിവിരരുമടൽക്കാ-
യടക്കുമവരെൻറു
ചിനമുറ്റ നടപറ്റാർ
പിണംകളയെല്ലാം
നിചിചരോചനരെയൊലേ
പെരും കടലിലേ നിയത
മിട്ടുകളെന്തൊട്ടേ-
റണൈത്തു തന്നിചാചരർ
പടൈക്കുറ്റിതപ്പോ-
തവണ്ണമുളരായിതുമല്ലാഴി
ലിലെല്ലാരും.

ശ്രീരാമന്റെ ചേവടിയിൽ നമസ്കരിച്ച ഹനമാൻ വിഭീഷണന്റെ കരതലം തന്റെ കരങ്ങൾ കൊണ്ടു പിടിച്ച് അരികിൽ നിന്നു. ഹരിവീരരും അരചന്മാരും ഉണർന്ന് ഇനി പോരിനു വരുന്നതാരാണ് എന്നു വെല്ലുവിളിച്ചു. രാവണന്റെ ആജ്ഞ അനുസരിച്ച രാക്ഷസന്മാരുടെ ശരീരം പെരുങ്കടലിൽ ഇടു കളഞ്ഞതുകൊണ്ട് അപ്പോൾ നിശാചരപ്പടയ്ക്കു അറുതി ഉണ്ടായി. അല്ലെങ്കിൽ അവരെല്ലാവരും വാനരരെ പോലെ ഉണർന്നുവരുമായിരുന്നു.

കുറിപ്പ്

നടപെറ്റാർ — നടന്നു
അല്ലാഴിൾ — അല്ലാഴ്ത്തിൽ

പാട്ട് 6

ആരുമറിയുമുന്നമിമ്മാ
മലൈയെ നീയേ
യാമളം വിരെത്തു മുന്നി
രുന്തവണ്ണമാക്കി-
പ്പോരുവതല്ലായിലില്ല
യേതു വഴിയെൻറും
പോരിട നിചാചരരുടേ
മുടിവു കാഞ്ചാൻ
മാരുതിതനോടരചർ
കോനിതൂരെ ചെ്വാൻ
വാതുറന്തപോതതുമെട്ടു
ത്തവനയർത്താൻ
വാരിവളർ കൊള്ളികളു
മേന്തി നകർ പുവാൻ
വാനർകളോടരികൾ
വേന്തനും മൊഴിന്താൻ.

ആരും അറിയും മുന്പ് നീ തന്നെ കഴിയുംവേഗം മല മുന്നിരുന്ന മാതിരിയാക്കി പോരണം. അല്ലെങ്കിൽ പോരിൽ രാക്ഷസന്മാരുടെ മുടിവു കാഞ്ചാൻ ഏതാണു മാർഗം? എന്ന് മാരുതിയോടു ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞു. ഇത് പറഞ്ഞതും ഹനമാൻ അതും എടുത്ത് ഉയർന്നു പറന്നു. വാനരാധിപനായ സുഗ്രീവൻ തീപ്പന്തങ്ങളേന്തി ലങ്കാനഗരം പുകവാൻ വാനരന്മാരോടു പറഞ്ഞു.

പാട്ട് 7

മൊഴിന്ത വചനം മുഴുവ
നോതുമതിയുന്നേ
മുരൺ കിളർത്തകൊള്ളി
നികരം കവികൾ കൈക്കൊ-
ണ്ടെഴുന്തനരെറിന്തള
വെഴുന്തിതു കൊടുന്തി-
യിലം കൈനകർ വെന്തളുവു
വാന്തലകിലും പോയ്-
ക്കഴിന്തിതൊരു പാതിവഴി
ചെൻറുളവുകൻറേ-
ക്കനം പെറയെറിതു മുന്നി
രുന്തവണ്ണമാക്കി
ചുഴൻറരികലം പുകഴും
മാരുതി വൻറുള്ളില്-
ചുരന്ത കനിവോടരചർകോ
നടി പണിന്താൻ

പറഞ്ഞ വാക്കു മുഴുവനാവുന്നതിനു മുന്പുതന്നെ ശക്തമായ കൊള്ളികൾ കയ്യിൽ പിടിച്ച് വാനരന്മാർ ഉയർന്നു. കൊള്ളികൾ എറിഞ്ഞപ്പോൾ തീ ഉണ്ടായി. ലങ്കാനഗരം വെന്തപ്പോൾ ആകാശത്തേക്കു തീയും പുകയും ഉയർന്നുപൊങ്ങി. ഹനമാൻ ഒരു പാതിവഴി ചെന്നപ്പോൾ മലയെ ശക്തിയോടുകൂടി എറിഞ്ഞു പഴയതുപോലെ ആക്കി വച്ചു. വാനരകലം ആദരിക്കുന്ന മാരുതി കടുത്ത ഭക്തിയോടുകൂടി ശ്രീരാമന്റെ തൃപ്പാദത്തിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു.

കുറിപ്പ്

ഓതുമതിൽ മുന്നേ — പറയുന്നതിനു മുമ്പേ
മുരൺ കിളർത്ത — ഉറപ്പേറിയ

പാട്ട് 8

പണിന്തരചർകോനടിയി
ണൈക്കമലമുള്ളില്
പടർത്ത കനിവോട്ടടിനിലം
കൈ നകർ തീക്കൊ-
ണ്ടണിന്തലറ്റം വാനരവ
രർക്കു നടുവേ പോ-
യണൈന്തരുമനും ചില
നിവാന്തങ്ങളരിത്താൻ
മണം കിളർത്ത കുൽക്കലു
വകില്ത്തടികൾ നെയും
വരം കൊൾ കളപംകൾ
നറ്റു മാലയംകൾ പോരില്
പിണംകു മടലാരെ വെല്ലു
മായുതംകളും തേർ
പോരും കുരുവെല്ലാമു മറ
വെന്തവിതുതൊകം

രാജാവിന്റെ കാലടികളിൽ വീണ് നമസ്കരിച്ച് ഹനമാൻ ലങ്കാ നഗരം കത്തിച്ചു. അലറുന്ന വാനരന്മാരുടെ നടുവേ ചെന്നിട്ട് ചില വീടുകൾ എരിച്ചു കളഞ്ഞു. നല്ല സുഗന്ധമുള്ള ഗുൽഗുലു, അകിൽത്തടികൾ, നെയ്യ്, നല്ല കളഭം, ശുദ്ധമായ ചന്ദനം, പോരിനുള്ള ആയുധങ്ങൾ, തേരിലിരിക്കുന്ന ശസ്ത്രങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം പാടേ വെന്തെറിഞ്ഞു പോയി.

കുറിപ്പ്

നിവാതങ്കൾ — വീടുകൾ
കൽക്കലു — ഗുല്ഗുലു
നറ്റുമാലയങ്കൾ — ശുദ്ധ ചന്ദനങ്ങൾ
കരു — ശസ്ത്രം

പാട്ട് 9

എങ്കുമിടകൂടെരിതു
പാവകനെഴക്ക-
ണ്ടെണ്ടിചെയും
മണ്ടലവും വാന്തലകുമുട-
പ്പൊങ്കിന്തവണ്ണ
മലൈയാഴിയിലുമുള്ളില്-
പ്പോയ് നിഴലെഴുന്ത
ളവരുത്തുയരമേറി-
ത്തംകളില് നിചാചരി
കളുറ്റരെ ചെയിൻറോർ
തൺകടലും വെന്തിത
വിയിൻറുതിനിയോ നാ-
മെങ്കിനിയടുപ്പിതു
തട്ടുപുതിനിയാർ പോ-
ന്തെന്തിവിട നല്ലതതു
ചൊല്ലുമവരില്ലേ.

എല്ലായിടത്തും തീ മുകളിലേക്ക് ഉയരുന്നതു കണ്ടു ആകാശത്തിന്റെയും ലോകത്തിന്റെയും അതുപോലെതന്നെ കടലിന്റെയും ഉള്ളിൽ തീ പൊങ്ങിപ്പോയി. ഒരു നിഴലായി എല്ലാം മാറിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ രാക്ഷസ സ്ത്രീകൾ ദുഃഖത്തോടെ തമ്മിൽ തമ്മിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു—തണുത്ത കടൽ പോലും വെന്തെരിയുന്നു നമുക്കിനി എവിടെയാണ് അഭയം? ഇനി ആരാണ് ഇതെല്ലാം തടുക്കുന്നത്? എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറയാനാരുമില്ല.

കുറിപ്പ്

എഴുക്കുണ്ട് — ഉയരുന്നതായി കണ്ടു
ഊടെ — ഉള്ളിൽ
അത്തുയരം — കഠിനവ്യസനം
തൺകടൽ — തണുത്ത കടൽ

പാട്ട് 10

ചൊല്ലുമതിനായുള്ളവർ
പോരിടമുടിന്താർ
ചൊല്ലുള്ള നിരാചര
രെല്ലാം കവികളാലേ
വല്ലവ മടല്പുവിയി
ലുള്ളതവർകൾക്കേ
വല്ലടലറെത്തു പല
പാടുമെറിന്താലും
കല്ലും മലെയും മാമര
വുമേന്തി വിരെന്തൊക്ക-
ക്കണ്ടുകൊള്ളാലാ
മെതിരിട്ടും പരിച്ച നൻറായ്
നല്ലവരെല്ലാരെയും മുടി
ത്തകലില് വേന്തൻ
നന്തന്നിലംകൈ
നകർ പുക്കിരവിലിൻറേ

“രക്ഷിക്കാനുള്ള ശക്തരായ നിശാചരരെല്ലാം കപികൾ മൂലം പോരിൽ മരിച്ചു. ഉടൽ പലപാടു തെന്തിത്താലും എണ്ണിറ്റുവരാനുള്ള സാമർത്ഥ്യം ഉള്ളത് യുദ്ധക്കളത്തിൽ വാനരന്മാർക്കു മാത്രമാണ്. കല്ലും മലയും മരവുമേന്തി പോരിനുവരുന്ന അവരെ നേരിടുന്ന ശക്തരെ എല്ലാവരെയും യുദ്ധത്തിൽ കൊന്ന് രാജകുമാരനായ രാമൻ ഇന്ന് ലങ്കാ നഗരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നു.”

കുറിപ്പ്

വല്ലവം — സാമർത്ഥ്യം
വല്ലടൽ — ശക്തിയുള്ള ശരീരം

പാട്ട് 11

ഇൻടലില് വെൻറവനിലം
കൈനകർ പുവാ-
നെൻറണെയും മുമ്പ
വരിലും കൈനകർ ചുട്ടാർ
വൻറതിനിയെന്തിവിട
നാമറിയവല്ലോ
വല്ലിതമെഴുമ്മരുവലാർ
തമ്മൊട്ടുപോർക്കായ്
ചെൻറവരെല്ലാമറ മുടി
തുരുതിയെൻറാർ
ചെൻറു പകൈതൊട്ടി
നവർ താചരതിതനോ-
ടെൻറിതു മൊഴിത്തുള്ള
നിചാചരികൾ വേറു-
റെണ്ടിചെയും മണ്ടി
നവർ കരിന്തവുടലോടും.

ഈ ഘോരയുദ്ധത്തിൽ ജയിച്ച രാമൻ ലങ്കാ നഗരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുകയാണ് എന്നു പറഞ്ഞു വരുന്നതിനുമുമ്പ് ആ വാനരന്മാർ ലങ്കാനഗരം ചൂട്ടു. ഇനി എന്താണ് ഇവിടെ വരാനുള്ളത്? നാം അറിയാൻ ശക്തരല്ല. യുദ്ധത്തിനു പോയി രാമനോടു എതിർത്തവരെല്ലാം സമൂലം മുടിഞ്ഞു ഹരി എന്നു പറഞ്ഞു. ഇങ്ങനെ ഓരോന്നു പറഞ്ഞു രാക്ഷസിമാർ ദുഃഖത്തോടു കൂടി കരിഞ്ഞ ഉടലോടുകൂടി എട്ടു ദിക്കും മണ്ടി.

കുറിപ്പ്

വല്ലിതമെഴും — വലിയ ഹിതമെഴുന്ന
അറിയവല്ലോം — അറിയാൻ ശക്തരല്ല
മരുവലാർ — ശത്രുക്കൾ
അറിയുന്നാർ — ഹരി എന്നു പറഞ്ഞു

പകൈതൊട്ടിനവർ — എതിർത്തവർ

ഡോ. ഗംഗാദേവി എം

അസി. പ്രൊഫസർ, മലയാളവിഭാഗം,
സർക്കാർ വനിതാ കോളേജ്,
തിരുവനന്തപുരം.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിറ്റിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിറ്റുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം - കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ - എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: [<editors@sayahna.org>](mailto:editors@sayahna.org).
- പ്രതികരണങ്ങൾ [<editors@sayahna.org>](mailto:editors@sayahna.org) എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുകയോ, ഈ **വെബ് പേജിൽ** കമന്റുകളായി ചേർക്കുകയോ ചെയ്യുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.